Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

LAUSUNTO

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
09.09.2025
Dnro/Dnr
TRAFICOM/620482/03.03.01/2025

Traficomin lausunto asiassa HE 65/2025 esitys laeiksi raideliikennelain ja liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on osallistunut käsittelyssä olevan hallituksen esityksen valmisteluun ja kannattaa sen sisältämiä ehdotuksia.

Voimassa olevan raideliikennelain (1302/2018) 80 § mahdollistaa ns. GOST-kaluston käytön kansallisessa liikenteessä vuoden 2026 loppuun saakka. GOST-kaluston käyttömahdollisuuden taustalla on Venäjän hyökkäyssodasta aiheutunut pula etenkin metsäteollisuuden kuljetuksiin soveltuvasta kalustosta. Koska GOST-kalusto ei vastaa EU-sääntelyn vaatimuksia eikä sitä normaalitilanteessa saisi Suomen sisäisessä liikenteessä käyttää, käyttömahdollisuus säädettiin määräaikaisena. Vuonna 2022 asiasta säädettäessä ajatuksena oli, että silloin myönnetty GOST-kaluston käyttömahdollisuus riittäisi ajallisesti korvaavan EU-vaatimuksenmukaisen kaluston hankintaan. Näin ei ole kuitenkaan käynyt, joten määräaikaa on tarpeen jatkaa kahdella vuodella. Traficom ei näe GOST-kaluston käytön jatkamiselle esimerkiksi turvallisuuden varmistamisesta johtuvia esteitä. Traficom korostaa kuitenkin, ettei Suomen rautatiejärjestelmän toimintoja voida jatkossakaan perustaa GOST-kaluston käytölle vaan EU-vaatimustenmukaiselle ja Suomen rataverkolle hyväksytylle kalustolle.

Hallituksen esitys sisältää myös kaupunkiraideliikenteettä koskevia ehdotuksia, jotka pohjautuvat mm. kaupunkiraideliikenteen yleistymisestä saatuihin kokemuksiin. Näistä keskeisin on uusi ehdotettu 164 a §, jonka mukaan kaupunkiraideliikenteen rataverkon haltijan tai hankkeen toteuttajan on tehtävä virastolle ilmoitus käynnistämästään uudesta hankkeesta ja toimitettava virastolle myös hanketta koskeva suunnitelma sekä turvallisuusvaikutusten arviointi, jotta virasto voi käydä läpi hankkeen vaikutukset liikenneturvallisuuteen ja varmistaa osaltaan mm. riittävän turvallisuusriskien huomioinnin. Tarkoituksena on varmistaa myös liikennöinnin aikaisten riskien parempi huomiointi jo suunnitteluvaiheessa ja vaikuttaa etenkin uuteen ympäristöön

rakennettavien kaupunkiraideliikennetoimintojen turvallisuuteen mm. tilanteissa, joissa kaupunkiraideliikenne tulee uudeksi tekijäksi jo olemassa oleviin ja usein vilkkaisiin kaupunkiliikenneympäristöihin. Raideliikennelakiin esitetään myös uutta 164 b §:ää, joka edistäisi entistä paremmin kaupunkiraideliikenteen häiriötilanteisiin varautumista sekä häiriöistä toipumista. Lisäksi esitetään kaupunkiraideliikenteen kyberturvallisuusriskien arviointia koskevan velvoitteen sisällyttämistä raideliikennelakiin sekä kaupunkiraideliikenteen kuljettajien pätevyydenhallintaa koskevan sääntelyn kehittämistä liikenteen palvelusta annetussa laissa (320/2017).

Liikenteen palveluista annetun lain rautatieyritysten toimilupaa koskeviin pykäliin esitetään lisäksi tehtäväksi teknisluonteisia tarkastuksia, jotka ovat osoittautuneet käytännössä tarpeellisiksi viraston rautatieturvallisuuden valvontaan liittyvissä tehtävissä.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 9.9.2025. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Niemimuukko Heidi
Johtaja

Sainio Kaisa
Osastopäällikkö